

การจัดการชายฝั่ง:

บูรณาการสู่ความยั่งยืน
Coastal Management: Integration to Sustainability

สุวลักษณ์ สารมณีสพันธุ์

สารบัญ

	หน้า
คำนิยม	ก
คำนำสำนักพิมพ์	ง
คำนำ	จ
คำนำในการพิมพ์ครั้งที่สาม	ฉ
คำขอบคุณ	ญ
สารบัญ	ฐ
สารบัญตาราง	ถ
สารบัญรูป	ด
สารบัญกล่องข้อมูล	ป
บทที่ 1 บทนำ	1
บทที่ 2 อาณาเขตทางทะเล	7
2.1 ความเป็นมา	8
2.2 เส้นฐาน	12
2.2.1 เส้นฐานปกติ	12
2.2.2 เส้นฐานตรง	13
2.2.3 เส้นฐานตรงหมู่เกาะ	15
2.3 เขตต่างๆ ของอาณาเขตทางทะเล	17
2.3.1 น่านน้ำภายใน	17
2.3.2 ทะเลอาณาเขต	17
2.3.3 เขตต่อเนื่อง	18
2.3.4 เขตเศรษฐกิจจำเพาะ	18
2.3.5 เขตไหล่ทวีป	19
2.3.6 ทะเลหลวง	20
2.4 อาณาเขตทางทะเลของประเทศไทย	21
2.5 สรุป	26

	หน้า
บทที่ 3 ชายฝั่ง	27
3.1 คำจำกัดความของชายฝั่ง	28
3.2 ขอบเขตชายฝั่ง	32
3.3 ขอบเขตชายฝั่งของประเทศไทย	38
3.4 กระบวนการชายฝั่ง	42
3.4.1 สภาพภูมิอากาศ	42
3.4.2 น้ำขึ้น-น้ำลง	45
3.4.3 คลื่น	47
3.4.4 กระแสน้ำชายฝั่ง	51
3.5 การเปลี่ยนแปลงชายฝั่ง	55
3.5.1 การเปลี่ยนแปลงของระดับน้ำทะเล	55
3.5.2 การเคลื่อนที่ของตะกอนชายฝั่ง	62
3.6 ลักษณะชายฝั่งทะเลของประเทศไทย	68
3.6.1 ลักษณะชายฝั่งทะเลจำแนกตามการกำเนิด และการเปลี่ยนแปลง	68
3.6.2 ลักษณะชายฝั่งทะเลจำแนกตามลักษณะการกัดเซาะ และการทับถมของตะกอน	70
3.7 สรุป	76
บทที่ 4 ทรัพยากรชายฝั่งและระบบนิเวศชายฝั่ง	77
4.1 ทรัพยากรชายฝั่ง	78
4.1.1 ทรัพยากรสิ่งไม่มีชีวิต	78
4.1.2 ทรัพยากรสิ่งมีชีวิต	80
4.2 ระบบนิเวศชายฝั่ง	83
4.3 ระบบนิเวศชายฝั่งที่สำคัญ	88
4.3.1 ระบบนิเวศป่าชายเลน	88
4.3.2 ระบบนิเวศปะการัง	91
4.3.3 ระบบนิเวศหญ้าทะเล	93
4.3.4 ระบบนิเวศหาดทราย	95
4.3.5 ระบบนิเวศหาดโคลน	96

	หน้า
4.3.6 ระบบนิเวศป่าชายหาด	97
4.4 คุณค่าและความสำคัญของระบบนิเวศชายฝั่ง	99
4.5 สรุป	102
บทที่ 5 การใช้ประโยชน์จากชายฝั่งและภัยธรรมชาติ	103
5.1 แรงผลักดัน: การขยายตัวของประชากร	104
5.2 ภาวะกดดันหรือภัยคุกคาม	106
5.2.1 การใช้ประโยชน์จากชายฝั่ง	106
5.2.2 ภัยธรรมชาติบริเวณชายฝั่ง	138
5.3 ความขัดแย้ง	159
5.4 สรุป	165
บทที่ 6 การจัดการชายฝั่ง	167
6.1 ความหมาย	168
6.1.1 ความหมายของการจัดการชายฝั่ง	168
6.1.2 ความหมายการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	171
6.2 พัฒนาการของการจัดการชายฝั่ง	173
6.3 การจัดการชายฝั่งในประเทศไทย	179
6.4 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการชายฝั่ง	191
6.5 สรุป	198
บทที่ 7 การจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	199
7.1 ความเป็นมาของการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	200
7.2 แนวความคิดพื้นฐานของการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	207
7.2.1 การพัฒนาอย่างยั่งยืน	207
7.2.2 แผนปฏิบัติการ 21	210
7.3 หลักการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	212
7.3.1 หลักการว่าด้วยสิ่งแวดล้อมและการพัฒนา	214
7.3.2 หลักการว่าด้วยคุณลักษณะพิเศษของมหาสมุทร และชายฝั่ง	215
7.3.3 สรุปหลักการของการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	218

	หน้า
7.4 แนวทางในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	219
7.5 การจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการในประเทศไทย	221
7.6 สรุป	227
บทที่ 8 กระบวนการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	229
8.1 วงจรการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	230
8.2 การริเริ่มโครงการ	232
8.3 การวางแผน	240
8.4 การยอมรับแผนอย่างเป็นทางการ	248
8.5 การปฏิบัติตามแผน	249
8.6 การประเมินผล	251
8.7 ผลลัพธ์ของวงจรการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	252
8.8 สรุป	257
บทที่ 9 เครื่องมือในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	259
9.1 ความหมายของเครื่องมือ	260
9.2 เครื่องมือที่ใช้ในการจัดการชายฝั่ง	261
9.2.1 การมีส่วนร่วมของประชาชน	261
9.2.2 การประเมินอย่างเร่งด่วน	277
9.2.3 การประเมินความเสี่ยงและการจัดการความเสี่ยง	282
9.2.4 การประเมินขีดความสามารถในการรองรับ ของสิ่งแวดล้อม	291
9.2.5 การจัดการระบบฐานข้อมูล	300
9.2.6 การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์	303
9.2.7 การประเมินผลกระทบสิ่งแวดล้อม	314
9.2.8 เครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์	326
9.2.9 การจัดการหน่วยงาน	341
9.2.10 กฎหมายและการบังคับใช้	354
9.2.11 การประชาสัมพันธ์	372
9.2.12 การติดตามตรวจสอบและการประเมินผล	376

	หน้า
9.3 การใช้เครื่องมือในการจัดการชายฝั่ง	384
9.4 สรุป	392
บทที่ 10 การประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จ ในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	395
10.1 ตัวชี้วัด	396
10.1.1 ความหมาย	396
10.1.2 ลักษณะของตัวชี้วัดที่ดี	400
10.1.3 บทบาทของตัวชี้วัด	403
10.1.4 องค์ประกอบของตัวชี้วัด	405
10.2 ตัวชี้วัดในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	406
10.2.1 ความจำเป็นของตัวชี้วัด	406
10.2.2 ตัวชี้วัดในกระบวนการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	408
10.2.3 กลุ่มตัวชี้วัดในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	410
10.3 การประเมินความก้าวหน้าและความสำเร็จ ในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	412
10.3.1 กรอบแนวคิดการประเมินความก้าวหน้า ในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	413
10.3.2 กรอบแนวคิดการประเมินความสำเร็จ ในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	416
10.3.3 ความเชื่อมโยงของการประเมินความก้าวหน้า และความสำเร็จในการจัดการชายฝั่งอย่างบูรณาการ	430
10.4 แนวทางในการพัฒนาตัวชี้วัด	433
10.5 สรุป	435
บทที่ 11 สรุปและทิศทางการจัดการชายฝั่งในอนาคต	437
11.1 สรุป	437
11.2 ทิศทางการจัดการชายฝั่งในอนาคต	440
เอกสารอ้างอิง	445

_____ ภาคผนวก

		หน้า
ภาคผนวกที่ 1	ประเภทโครงการหรือกิจการที่ต้องจัดทำรายงาน การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม	475
ภาคผนวกที่ 2	นโยบาย แผน กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการชายฝั่ง ของประเทศไทย	505
ภาคผนวกที่ 3	การแบ่งเขตการใช้ประโยชน์ที่ดินที่เกี่ยวข้อง กับทรัพยากรชายฝั่งในประเทศไทย	521
ภาคผนวกที่ 4	หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการ ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง	529
ดัชนี		537